N°. 63. 1853.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is [illegible] in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentiën is 15 cents voor den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

DINGSDAG 15 MAART.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 12 Maart jl., n°. 70, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, aan *D. Bekaar*, benoemd burgemeester van Hoofdplaat en Ijzendijke, op zijn verzoek eervol ontslag te verleenen als majoor-kommandant van het 4de bataillon rustende schutterij in Zeeland.

Bij Zijner Majesteits besluiten van den 8sten Maart 1853, n°. 87 en 88, zijn benoemd:

tot regter plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Dordrecht, mr. *H. Verhoeff Maritz*, advocaat aldaar, en

tot regter plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Assen, mr. *H. H. A. Sluis*, lid van Gedeputeerde Staten van Drenthe.

Bij Koninklijk besluit van den 12den Maart 1853, n°. 78, is aan den heer *G. A. Enschedé*, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend als ontvanger der registratie en domeinen te Helder.

Bij Koninklijk besluit van den 12den Maart 1853, n°. 79, is aan den heer *G. J. Buijs*, op zijn verzoek en behoudens aanspraak op pensioen, een eervol ontslag verleend als controleur der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Tholen, zijnde voorts te zijner vervanging naar Tholen overgeplaatst de controleur *P. van Maldegem*, thans te Oostburg, en benoemd tot controleur der 3de klasse van de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Oostburg, de heer [illegible], thans ontvanger der directe belastingen en accijnsen te [illegible] c. a.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* behelst een uitgebreid artikel betrekkelijk de staatsbegrooting, waarvan het volgende de hoofdinhoud is.

» De laatstelijk door een senaatsbesluit ingevoerde veranderingen in de wijze waarop het budget gereed gemaakt en in stemming gebragt wordt, werden gelaakt als eene nieuwigheid van bedenkelijken aard, die de ten behoeve der belastingpligtigen daargestelde waarborgen verminderde. Het gouvernement mogt zich door deze afkeuring niet laten weêrhouden: de vormen waartoe het voorstelde terug te keeren, waren niet alleen niet nieuw, maar de ervaring van vroegere dagen bewees ten duidelijkste, dat de overdreven invloed der wetgevende kamers, verre van zuinigheid in de staatsuitgaven te brengen, juist tot het tegendeel had geleid. Om zich te overtuigen hoe zeer het nu weder aangenomen stelsel boven het afgeschafte verkieslijk is, behoeft men zich slechts de budgets van het eerste Keizerrijk te herinneren.

» Eerst na de omwenteling van 1830 deed de parlementaire invloed op het budget zich ten volle gelden. Toen werd bij de wet bepaald, dat de staatsuitgaven voortaan niet dan bij afzonderlijke hoofdstukken zouden worden bewilligd, en dat niets van een hoofdstuk op een ander mogt worden overgeschreven. De gevolgen van dit nieuwe stelsel werden dadelijk door erkende deskundigen voorspeld en zijn niet uitgebleven: van toen af zag men eene reeks van aanmatigingen der kamer, welke zich in het budget kenbaar maakte door het steeds klimmende bedrag der uitgaven, die toenamen naar mate het aantal onderdeelen der begrooting vermeerderd werd. In 1830 was het eindcijfer der begrooting 978 millioen en het aantal hoofdstukken slechts 87; in 1847 was het eindcijfer 1459 millioen en het aantal hoofdstukken 486. Zoo hebben die vermaarde worstelingen op het spreekgestoelte om het budget, bijkans altijd geleid tot verhooging der uitgaven in stede der verligting welke de belastingpligtigen daarvan verwachtten.

» En het konde niet anders gaan: de toenmalige inrigting zette de deur wijd open voor misrekeningen en voor slecht beheer. Voor eenige takken der staatsdienst was te veel door de ministers gevraagd en door de Kamer bewilligd; voor andere te weinig. In den loop der dienst werd dan het overtollige door het gouvernement wel of kwalijk besteed; waar het te kort kwam, maakte het een ruim gebruik van de bevoegdheid om credieten tot aanvulling der begrooting te openen.

» Dat juist is het wat de Senaat heeft willen verhoeden door te bepalen dat de geheele voor een departement van algemeen bestuur aangevraagde som in eens in stemming gebragt zou worden; het op eene afdeeling overschietende kan nu op eene andere, waarvoor niet genoeg bijgebragt scheen te zijn, worden overgeschreven, altoos onder inachtneming van bepalingen en vormen die misbruik keeren.

» Het nieuwe stelsel zal gewis bij de aanstaande beraadslaging der volksafgevaardigden, even gelukkig de proef doorstaan als bij het gereed maken der staatsbegrooting reeds geschied is. Naauwgezet in de afdeelingen van den Staatsraad onderzocht zijnde door mannen van langdurige ervaring in de behandeling van staatszaken, heeft de begrooting al de besnoeijingen ondergaan, die met den eisch eener goede administratie bestaanbaar zijn; elke bijzonderheid is angstvallig onderzocht; en nadat het voor en tegen tusschen de betrokken ministers en de leden der onderscheiden afdeelingen van den Staatsraad besproken was, heeft de Keizer, die al de zittingen bijwoonde, de bezuinigingen vastgesteld die in de door de ministerien gemaakte ramingen konden gebragt worden.

» Voorzeker waren al de besnoeide of geschrapte posten van uitgave met goede gronden te verdedigen; deze gronden zijn alle aangevoerd en uiteengezet geworden, maar zij zijn niet zoo zwaarwigtig bevonden als de noodzakelijkheid van bezuiniging, als de wensch des Keizers om aan het Wetgevend Ligchaam een budget voor te dragen waarin de gewone en buitengewone behoeften behoorlijk gedekt en evenwel de inkomsten met de uitgaven in evenwigt waren. Met dit doel zijn de voorgestelde uitgaven met vier en dertig millioen verminderd geworden.

» Het is meer dan twijfelachtig of bij de oude wijze van behandeling der begrooting zulk eene vermindering kon verkregen zijn. Geen voorbeeld is daarvan vroeger gezien. Destijds toch, wanneer de met het onderzoek der begrooting belaste commissie der kamer den invloed der ministers weêrstond en eenigen post verwierp, moest de kamer beslissen; en het mogt eene inkrimping der land- of zeemagt gelden of wel eenig werk van openbaar nut of wat anders ook, het werd eene politieke discussie, waarin de ministers dikwijls 's Konings naam en wil mengden; en zoo hing de uitslag af van den wensch der meerderheid om het ministerie te zien aanblijven of aftreden; en intusschen werd het budget al hooger en hooger. Het Staatshoofd vernam naauwelijks wat er eigenlijk in de kamer omging; de ministers zeiden hem: » De oppositie wilde ons doen vallen en uwe magt eene nederlage toebrengen, maar wij hebben het gewonnen." Zoo werd van den uitslag der discussie eene zegepraal voor het koninklijk gezag gemaakt; meer beoogde men niet.

» Het was niet mogelijk dat de Keizer deze droevige ervaring op nieuw wilde opdoen. Hij heeft gewild dat ten zijnen aanhoore de zaken grondig wierden besproken; hij heeft geluisterd en de gronden voor en tegen zelf gewogen; hier was geen eigenliefde in het spel, geen kampstrijd om ministerzetels; een enkel denkbeeld heerschte, het belang van het algemeen.

» Het strenge onderzoek der staatsbegrooting door den Staatsraad in bijzijn en met goedkeuring van den Keizer, ontheft het Wetgevend Ligchaam voorzeker niet van eene even naauwgezette overweging, maar het maakt deszelfs taak veel gemakkelijker, terwijl het een blijk is dat het belang der belastingpligtigen, waarvoor het Wetgevend Ligchaam waakt, in den Keizer en zijne raadslieden warme voorstanders heeft, die op een goed beheer van 's lands penningen even gezet zijn als de volksafgevaardigden.

» De aan het Wetgevend Ligchaam toe te zenden staatsbegrooting voldoet aan hetgeen de beide groote belangen des lands, de spaarzaamheid en het doeltreffende der openbare dienst, vereischen. Ons stelsel van groote werken van algemeen nut zal worden voortgezet; in al wat voor orde en veiligheid noodig is, zal steeds worden voorzien; en de geraamde inkomsten zullen tegen de uitgaven opwegen. Dit zoo lang door het land gewenschte evenwigt zal ongestoord blijven, indien de Voorzienigheid ons bewaart voor zulke rampen welke 's menschen berekeningen verijdelen, want het is 's Keizers uitdrukkelijke wil dat het budget waarheid zij."

— In den *Moniteur* wordt eene uit Londen aan dat blad toegezonden » verklaring der handelaars en bankiers van Londen" medegedeeld. Dit stuk is niet onderteekend, voert de dagteekening van den 1sten Maart jl., en betuigt dat het Engelsche volk geen haat of vijandige bedoelingen tegen het Fransche koestert maar vurig wenscht met hetzelve in vrede en vriendschap te blijven verkeeren, zonder anderen wedijver dan in de kunsten des vredes en in maatschappelijke verbeteringen.

— De *Constitutionnel* beantwoordt een Londensch blad, hetwelk in de gewone jaarlijksche oproeping van 80,000 lotelingen een zorgbarenden maatregel tot versterking van het Fransche leger ziet. Deze opvatting aan volslagen onbekendheid met de Fransche wet op de verpligte krijgsdienst toeschrijvende, zegt het ministeriele Parijsche blad dat wie nog twijfelt of het Fransche leger inderdaad met vijftig duizend man verminderd is, zich daarvan door de inzage der voor te dragen staatsbegrooting kan overtuigen, en dat het beste antwoord op zulke angstwekkende artikelen van Engelsche bladen gelegen is in het besluit der Fransche regering om de nijverheid der geheele wereld tegen het voorjaar van 1855 naar Parijs te noodigen tot viering van het feest van den algemeenen vrede.

— Een Belgisch dagblad van de partij der geestelijkheid zegt uit Parijs van goederhand het stellige berigt te ontvangen dat de Paus den 18den Mei aanstaande aldaar zal komen.

BELGIE.

De Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft in hare zitting van den 12den dezer de beraadslaging ten einde gebragt over het wetsontwerp tot opheffing van bijna alle uitvoerregten en bepalingen tot verbod van uitvoer. De onderscheiden artikelen der voordragt zijn aangenomen; maar tevens eenige amendementen die de in stand blijvende

uitvoerregten en bepalingen tot verbod van uitvoer met enkele vermeerderen: de uitvoer van ijzererts (behalve over de grenzen van het Duitsche Tolverbond) en van wollen lompen blijft verboden, en de uitvoer van beenderen blijft aan een regt van fr. 50 per 1000 kil. onderworpen. Het verbod van uitvoer van ijzererts werd door den minister van finantien krachtig bestreden: het gold hier de vraag, zeide hij, of de ijzerertshoudende grondeigendommen ten voordeele der bezitters van ijzersmelterijen, aan eene wettelijke erfdienstbaarheid, aan eene beperking van het eigendomsregt moesten onderworpen blijven. De uitvoer van ijzererts zoude voor het land van aanmerkelijk voordeel kunnen zijn in geval eens de Belgische ijzerfabrieken door ongunstige tijdsomstandigheden een tijdlang stilstonden; maar hij zou in den regel door het gewigt en de geringe waarde der stof tegengehouden worden; zoo was in 1850 de uitvoer naar het Tolverbond geoorloofd, doch van de vrijstelling was geen gebruik gemaakt. Buitendien wierden de ijzerfabrieken door een invoerregt van vijf en dertig tot honderd per cent tegen de mededinging des buitenlands beschermd, en het verwonderde den minister dat zij daarenboven nog door een verbod van uitvoer ten koste van andere inlandsche belangen wenschten bevoordeeld te worden. Desniettegenstaande is met 37 tegen 30 stemmen besloten dat de uitvoer van ijzererts niet moest worden vrijgesteld: een blijk dat de vrijgevige handelsbeginselen, die door sommige leden bij deze beraadslaging verkondigd zijn, bij de meerderheid nog weinig ingang hebben gevonden.

De minister betoogde ook dat de uitvoer van wollen lompen kon vrijgesteld worden zonder aan de Belgische fabrieken wezenlijke schade toe te brengen, en dat daardoor eene groote hoeveelheid lompen, die thans voor de vodderapers geene genoegzame waarde hadden, behouden en een niet onbelangrijk artikel van uitvoer zoude kunnen worden. Doch bij de gebleken denkwijze der Kamer achtte hij het nutteloos zich te verzetten tegen het amendement strekkende om het verbod van uitvoer van wollen lompen in stand te houden.

DENEMARKEN.

De Deensche Rijksdag, of eigenlijk de Volkskamer, is den 7den dezer door den eersten minister met de voorlezing van een koninklijk besluit, hetwelk hem gelastte de noodige maatregelen te nemen ten einde de kamer zich kunne constitueren, geopend. Eene plegtige opening van den Rijksdag heeft ditmaal niet plaats gehad, omdat niet de geheele Rijksdag maar alleen de tweede kamer ontbonden en de zitting der andere kamer slechts geschorst was geweest. De keuze ter benoeming van een voorloopigen voorzitter viel met 76 van de 79 aanwezige stemmen, op den hoogleeraar Madvig, welke die betrekking gedurende de vorige zitting der kamer had bekleed. — Thans is de uitslag van 98, en dus van al de verkiezingen bekend, met uitzondering van de twee voor het eiland Bornholm. Van deze worden 51 geacht op voorstanders en 47 op tegenstanders van het ministerie te zijn gevallen, zoodat de bewindslieden, wanneer deze opgave juist is, op eene geringe meerderheid zouden kunnen rekenen.

DUITSCHLAND.

In de thans bekend geworden circulaire van 19 Februarij, waarbij de Pruissische minister von Manteuffel de regeringen der tolvereenigingsstaten tot het hervatten der conferentien te Berlijn heeft uitgenoodigd, wordt, na kennisgeving van de onderteekening van het Oostenrijksch-Pruissische handelsverdrag, het volgende gezegd. „Door het tot stand brengen van dat verdrag is een belangrijke stap gedaan tot oplossing van het groote, geheel Duitschland bezig houdende vraagstuk, en tevens een bewijs gegeven van ons opregte streven, om de handelsbetrekkingen met de Oostenrijksche monarchie op eene algemeen voldoende wijze te regelen. Terwijl wij hopen bij de met ons in het Tolverbond vereenigde Staten dezelfde gezindheid te zullen vinden, rekenen wij er op, dat zij het ook als aan hunne belangen beantwoordend zullen beschouwen, dit onderwerp zoo spoedig doenlijk met juiste waardering der omstandigheden in overweging te nemen, en daardoor mogelijk te maken, dat de onderhandelingen over de vernieuwing en uitbreiding der Tolvereeniging kunnen hervat worden. Elke mogelijke bespoediging, waartoe tevens het belang der onder de tegenwoordige onzekerheid lijdende nijverheid dringend uitnoodigt, zal met onze wenschen overeenstemmen. Voor het overige aarzel ik niet reeds nu te doen opmerken, dat wij, ter bespoediging eener algemeene overeenstemming, en in de verwachting dat, vóór het sluiten der verdragen over de vernieuwing en uitbreiding der Tolvereeniging, door de overige leden dier vereeniging geen voorstellen in discussie gebragt en de vroeger geopperde bedenkingen tegen de aanneming van het verdrag van 7 September 1851 niet verder aangedrongen zullen worden — van onzen kant al die punten, welke tot de aanneming en uitvoering van dat verdrag geen betrekking hebben, willen voorbehouden voor eene beraadslaging, welke eerst na het sluiten dier verdragen zou worden geopend."

— Den 12den dezer heeft de Keizer van Oostenrijk met het geheele hof in de hoofdkerk van St. Stephanus een godsdienstig dankfeest bijgewoond, hetwelk ter gelegenheid van zijn behoud en zijne gelukkige herstelling gevierd werd. Des avonds is de hoofdstad algemeen schitterend verlicht geweest. Te Berlijn moest gisteren, op bevel des Konings van Pruissen, in de garnizoenskerk ter zelfder gelegenheid eene plegtige godsdienstoefening worden gehouden, waarbij al de corpsen der bezetting door deputatien zouden vertegenwoordigd worden.

— De Pruissische Tweede Kamer heeft den 11den dezer de beraadslagingen begonnen over het wetsontwerp, waarbij de kennisneming van staatsmisdaden aan de gezworenen en den gewonen regter onttrokken, en bij uitsluiting aan het te Berlijn gevestigde Kammergericht opgedragen wordt. Deze voordragt is den 12den aangenomen.

Bij de Eerste Kamer zijn den 11den de beraadslagingen aangevangen over de verordening op de gemeentebesturen in de Rhijnprovincie, en den volgenden dag met de aanneming van het wetsvoorstel geëindigd. Eene ten slotte aangenomen bepaling, volgens welke de Israëliten van de aanzienlijkste gemeentelijke ambten worden uitgesloten, heeft bijna het eenige onderwerp van discussie uitgemaakt.

TURKIJE.

Berigten uit Triëst van den 10den dezer gewagen van een nieuw gevecht tusschen de Turken en Montenegrijnen, hetwelk op den 3den dezer voorgevallen zijn en waarin de eerstgenoemden het onderspit gedolven zouden hebben.

Uit Weenen meldt intusschen de telegraaph onder dagteekening van den 12den dezer, dat de vijandelijkheden in Montenegro niet alleen gestaakt zijn, maar dat de Turksche troepen dat gewest bereids ontruimd hebben.

ITALIE.

In het Toscaansche regeringsblad van den 6den dezer leest men het volgende: „Wij vernemen van hooger hand, dat de pauselijke regering toegetreden is tot de overeenkomst tusschen Oostenrijk, Toscana, Parma en Modena betreffende het aanleggen van den spoorweg door Midden-Italie, en onder anderen de rigting van dien weg bepalende, van Bologna over Val di Reno, la Porretta en Pistoia naar het Toscaansch grondgebied."

— Volgens berigten uit Turyn van den 9den dezer, had de Sardinische regering toen nog geen antwoord van Oostenrijk ontvangen op de bezwaren die zij had ingediend tegen de inbeslagneming van de have der Lombardische uitgewekenen, in zoo ver als deze maatregel ook uitgewekenen treft die door naturalisatie Sardinische onderdanen zijn geworden. Intusschen hadden de Sardinische bewindslieden weder eenige uitgewekenen doen in hechtenis nemen die aan plannen tot rustverstoring in naburige landen schenen deel te hebben; eene handelwijze die door de radicale dagbladen heftig gelaakt maar door de rustige burgers goedgekeurd werd.

SPANJE.

In den Spaanschen Senaat is, gelijk men weet, gehandeld over een bezwaarschrift van den generaal Narvaez, klagende dat hij door het ministerie met eene onbeduidende zending naar buiten's lands gezonden zijnde, hierdoor belet wierd zijne pligten als senaatslid te vervullen. Het ministerie heeft niet geraden geacht zich verder tegen een nader onderzoek dezer zaak te verzetten, en eene daartoe door den Senaat benoemde commissie zoude in de zitting van den 6sten dezer rapport doen. De meerderheid dezer commissie was ongunstig voor het ministerie gestemd; een harer leden, de heer Pena Aguayo, drukte zich in de zitting des Senaats van den 6den dezer aldus uit: „Er is een tijd geweest waarin het voorval over hetwelk wij thans spreken, als onbeduidend zoude zijn voorgesteld geworden; maar nu het hoofd zelf der oppositie door zulk eenen maatregel wordt getroffen; nu er van grondwetsherziening sprake is; nu allerwege in den lande bezorgdheid bestaat; nu de onrust doordringt in deze vergadering, die zich anders door ongestoorde kalmte kenmerkt, — nu is het onze pligt, onze stem nadrukkelijk te verheffen. Wat beduidt die onrust anders dan dat de orde en de instellingen in gevaar zijn? De achterhoudendheid van het kabinet, het hardnekkig stilzwijgen der ministers omtrent hunne bedoelingen nopens eene wijziging der constitutie, is zekerlijk niet geschikt om ons gerust te stellen. Elk vermoedt dat achter dit ministerie eene partij schuilt, die onze staatsinrigting ondermijnt. Velen gelooven dat de geest van reactie, omdat hij thans in Europa heerscht, ook hier meester zal worden, terwijl juist het tegendeel behoorlijk en wenschelijk is, terwijl wij ons rondom den troon behooren te scharen en ons te bereiden voor de groote gebeurtenissen die zich reeds, gelijk een naderend onweder, door een dof gerommel in het luchtruim aankondigen."

De kamer van volksafgevaardigden was den 7den dezer nog bezig met het onderzoek der geloofsbrieven. „Dit onderzoek — schrijft men uit Madrid — levert, behalve eenige zinspelingen op anti-constitutionele plannen, zeer weinig belangrijks op. Hier te lande is het gewoonte geworden dat de werkzaamheden, die de Kamer moet verrigten alvorens zich te kunnen bezigen en hare eigenlijke taak aanvangen, door de uiterste partijen worden gebruikt als eene gelegenheid om oppositie te maken en het bewind te schokken of althans te kwellen; het is den ook nog niet te zeggen, wanneer de kamer de behandeling der [illegible] hangige en voor het lot des lands zoo gewigtige vraagpunten. Menigeen die de zittingen der kamer volgt, is reeds vermoeid van zooveel geschreeuw dat op niets uitloopt. Intusschen wordt bij den Senaat de klagte van den generaal Narvaez onderzocht; de oppositie maakt daarvan zoo grooten ophef, dat het niet bevreemdend zou zijn, indien het ministerie, om ernstige moeijelijkheden voor te komen, de zittingen der kamers schorste. De heftigheid die sedert den aanvang der zittingen in de discussie heerscht, doet bezadigde lieden zeggen, dat sekere woordvoerders, en juist die de regering van een toeleg tot omverwerping der constitutie beschuldigen, het bewijs schijnen te willen leveren dat het representatief regeringsstelsel voor de tegenwoordige gesteldheid van Spanje niet past."

ENGELAND.

Gelijk in elke der laatstvorige parlementszittingen, is ook nu in het Lagerhuis (met 219 tegen 167 stemmen) een voorstel aangenomen tot opheffing van het jaarlijksch patentregt van L st. 12 of L. st. 8, waaraan de procureurs en geregtelijke zaakwaarnemers (niet de advocaten) onderworpen zijn. De kanselier der schatkist bestreed het voorstel; hij rekende de bestaande belastingen op sekere beroepen en bedrijven geenszins onder de slechtste van het bestaande belastingstelsel; hij betoogde dat eerst na vaststelling van al de staatsuitgaven het afschaffen van belastingen kon worden in overweging genomen, en dat dan onderzocht moest worden of er onder de onderscheiden lasten wier opheffing gevraagd was, niet waren van veel meer drukkenden aard dan het procureurs-patent, hetwelk jaarlijks nog L. st. 120,000 aan de schatkist opbragt.

De *Times* zegt dat de aanneming van het voorstel niets bewijst dan dat de procureurs in het Engelsche volksleven een invloedrijke stand zijn en dat de meeste parlementsleden hunne diensten, inzonderheid bij de verkiezingen, behoeven; maar dat niettegenstaande dit jaarlijksche blijk van welwillendheid des Parlements, dat zeer billijke en doelmatige belastingmiddel ook nu, als vroeger, wel zal in stand blijven.

Verder is in de zitting van het Lagerhuis van den 10den dezer van regeringswege een wetsvoorstel gedaan strekkende tot verscherping der strafbepalingen tegen het mishandelen van vrouwen en kinderen, hetgeen, gelijk de voorsteller zeide, thans zoo menigvuldig werd dat het eene smet op den Engelschen volksaard mogt genoemd worden. Het voorstel strekt om de straf van L. st. 5 geldboete of twee maanden lijfsdwang, de hoogste die thans bij kort geding kon opgelegd worden, te verhoogen tot L. st. 20 geldboete of zes maanden gevangenisstraf, dat is ongeveer dezelfde straf als tegen het mishandelen van dieren is bepaald.

Door een der leden werd gevraagd of de regering de uitwerkselen had overwogen van de vermindering der waarde van het goud, de gevolgen daarvan voor de nijvere volksklassen en inzonderheid voor de inleggers in spaarbanken; of eene enquête daaromtrent niet raadzaam zoude zijn?

De kanselier der schatkist gaf ten antwoord: „De regering heeft naauwlettend gade geslagen wat er betreffende het muntwezen en de edele metalen omgaat, en inzonderheid den aan- en afvoer van goud

hier te lande in den laatsten tijd; maar het is er ver af dat zij zoo sterke blijken van eene vermindering der waarde van het goud ziet, als het lid hetwelk de vraag heeft gesteld; en zij zal onder de tegenwoordige omstandigheden en naar haar tegenwoordig licht geen opzettelijk onderzoek dien aangaande instellen."

— In de zitting van het Lagerhuis van den 11den dezer is met 263 tegen 212 stemmen besloten tot de tweede lezing van het wets-ontwerp strekkende om Israeliten als leden in het Huis der Gemeenten toe te laten. Vooraf is nog wederom eene langdurige beraadslaging gevoerd, waarbij door een der Roomsche vertegenwoordigers van Ierland verklaard werd dat de Iersch-Katholieke leden, of althans hij en zijne kiezers, het voorstel van harte goedkeurden. Lord John Russell heeft zijne voordragt met warmte verdedigd: na wederlegging van onderscheiden daartegen ingebragte bezwaren besloot hij zijne rede aldus: » Er blijft alzoo niets meer dan de vraag, of verschil in godsdienstbegrippen eene reden is om de Israeliten uit het Parlement te sluiten? Hieroven zal ik geen woord zeggen: het is waarlijk te laat op den dag om die vraag ernstig te behandelen. Uitsluiting wegens verschil in godsdienst is minder streng maar in beginsel eenerlei met bestraffing en vervolging wegens verschil in godsdienst; en wie daarom de Joden uit het Parlement wil weren, mag over geloofsvervolging in Toscana niet klagen. De voordragt strekt niet om onze wetgeving haar Christelijk karakter te doen verliezen maar integendeel om de zege des Christendoms door vrijheid en billijkheid te bespoedigen."

— In de jongste zitting der beide Huizen is de herziening der Indische staatshuishouding weder ter sprake gebragt en de wensch geuit om daarvoor meer tijd te hebben door eene voorloopige bestendiging der bestaande inrigting. Hierop is, in het Hoogerhuis door lord Aberdeen, in het Lagerhuis door lord John Russell geantwoord, dat zoodanige voorloopige staat vooral in Indie het staatsbestuur zedelijk verzwakken zoude; en dat de regering nog in deze parlementszitting eene voordragt tot vaststelling van het bestuur over Indie zoude doen, daar het parlementair onderzoek der Indische aangelegenheden reeds volbragt was voor zoo veel betreft de inrigting van het hooge bewind over Indie, en getoond had dat het beginsel derzelve, de verdeeling van het regeringsgezag tusschen een ministerieel departement en een van de Kroon onafhankelijk collegie, goed gewerkt had en behouden moest worden. De staat van Indie onder het Britsche bewind wierd thans, naar hun oordeel, door sommigen te ongunstig voorgesteld, die daarbij onwedersprekelijke blijken van vooruitgang uit het oog verloren en eene provincie van het moederland tot punt van vergelijking namen; om billijk te zijn, behoorde men den staat der onder het Britsch bewind levende honderd millioen menschen te vergelijken met den toestand onder de heerschappij der inlandsche vorsten; en dan zou de uitkomst der vergelijking zijn dat Indie oneindig veel aan de Britsche heerschappij te danken had.

Vele grieven tegen de tegenwoordige inrigting van het Indische rijk werden in de zitting van het Hoogerhuis van den 11den dezer ter sprake gebragt door lord Ellenborough, gewezen gouverneur-generaal van Indie, naar aanleiding eener petitie uit Neder-Bengalen van 1280 Christen ingezetenen van Engelsche of inlandsche afkomst, waaronder een aantal van de meest gegoede burgers en 268 ambtenaren van lageren rang, meestal van inlandsche afkomst. In deze petitie werd vooral geklaagd over de inrigting van de binnenlandsche administratie en van het regtswezen; er werd onder anderen aangevoerd dat beambten zonder behoorlijke opleiding, in het burgerlijke drie wetgevingen, de Engelsche, de Hindosche en de Mohammedaansche, moesten toepassen en in strafzaken de acten van het Engelsche Parlement wier verwarde massa in Engeland zelf bekwame regtsgeleerden wanhopig maakte. De wensch der adressanten, dat voortaan bij de keuze van ambtenaren voor Indie alleen op bekwaamheid mogt worden gelet, werd door lord Ellenborough niet onvoorwaardelijk beaamd: zijns inziens zou het Indische Rijk voor Engeland verloren gaan, indien niet voor alle hooge posten in Indie personen wierden gekozen wien Engeland nader en inniger dan Indie aan het hart ging. Hij stemde in met de klagte dat in Indie door de gebrekkige inrigting van het regtswezen en de politie geen volle veiligheid voor personen en eigendommen bestond; waarvan het gevolg was, dat zoo weinig Britsch kapitaal in Indie geplaatst wierd; dat de planter of kapitalist naar het moederland terugkeerende, zelden of nooit zijn kapitaal in Indie achterliet; en dat de grondgebruiker in Indie tegen vijf en twintig of dertig per cent geld moest opnemen.

— De Britsche staatsfondsen zijn weder rijzende; de drie percents geconsolideerde rente is jongstleden Zaturdag te Londen weder boven pari gekomen, en alles doet verwachten, zegt de *Globe*, dat zij nogmaals den hoogen prijs van de maand Junij 1852 zal bereiken. Hoewel de schatkistbiljetten thans tegen verminderden en, in vergelijking met den door de Bank van Engeland aangenomen rentevoet, lagen interest worden uitgegeven, worden zij zonder moeite geplaatst en schijnen zij zelfs eene kleine premie te zullen doen. Uit den jongsten weekstaat der Bank van Engeland (opgemaakt den 5den dezer) blijkt eene vermeerdering van haar voorraad specie met niet minder dan L. st. 703,507 in ééne week.

BEURS-BERIGTEN. (*Naar officiele opgaven.*)

Parijs 12 Maart: Fransche 3 pcts. renten fr. 81.00; idem 4½ pcts. fr. 104.10.

Londen 12 Maart: Engelsche 3 pcts. gecons. 100⅛ pct. — Nederl. 2½ pcts. schuld 66½ pct.; idem 4 pcts. —.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den* 14*den Maart* 1853.

Van Regeringswege zijn den 13den dezer aan de kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam, ook ter mededeeling aan de kamers, vermeld bij § 3 der circulaire in de *Staats-courant* van 29 Junij 1852, verzonden:

1°. een opstel over den handel en de scheepvaart van Belgie met Turkije gedurende 1852;

2°. het in onderscheiden volgnommers van de *Hannoversche Zeitung* opgenomen overzigt der in het koningrijk Hannover aanwezige fabrieken.

Heden wordt van Regeringswege ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, vermeld bij § 2 der circulaire in de *Staats-courant* van 29 Junij 1852, verzonden een overzigt van den in- en uitvoer te Stettin gedurende 1852.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn ingekomen twee wets-ontwerpen, te weten:

één tot wijziging van hoofdstuk VI der Staatsbegrooting voor 1853 (Kindergelden); en

één tot bekrachtiging eener met de Nederlandsche Handel-maatschappij gesloten overeenkomst.

De Vergadering heeft achtereenvolgens, zonder beraadslaging, met algemeene stemmen aangenomen de navolgende wets-ontwerpen:

dat tot aanwijzing der middelen tot dekking van het tekort over 1848.

en die tot naturalisatie van H. A. E. Kerstiens, G. J. Klyse, P. E. Thüre, J. Realt, J. Smidt Petersen, A. P. A. Bücker, C. A. T. Vogel, H. C. F. Kampschmid, A. A. Berckemeijer, C. W. Uhlenbeck, O. A. Uhlenbeck, P. E. Uhlenbeck, T. J. Niedfeld, J. H. van Engelen, J. Calin, J. Hartman, A. Menskens en T. W. Junghhuhn;

alsmede de conclusie van het rapport der Commissie, uitgebragt omtrent de rekening van het Fonds der Lands-drukkerij over 1850.

Na eene korte beraadslaging heeft de Vergadering zich ook vereenigd met 34 tegen ééne stem, zijnde die van den heer Westerhoff, met het wets-ontwerp tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Genemuiden.

De Kamer is daarop tot nadere bijeenroeping gescheiden.

LEYDEN, 12 *Maart*. — Heden hield de heer dr. A. Kuenen, benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de godgeleerdheid, in de groote gehoorzaal onzer academie, zijne plegtige inwijdings-redevoering, handelende: De accurato antiquitatis Hebraïcae studio theologo Christiano magnopere commendando; — d. i. » Over het hooge belang eener naauwkeurige beoefening der Hebreeuwsche oudheid voor den Christelijken godgeleerde."

(*Leydsche Courant.*)

HAARLEM, 12 *Maart*. — Heden is op den middag een geweldige brand uitgebroken in het hoofdgebouw van de katoenfabriek van de heeren Previnaire, even buiten het Zijlhek dezer stad. Na het aanwenden van vergeefsche pogingen om het vuur met eigene middelen te bedwingen, heeft de brand al spoedig zoodanige verwoestingen aangerigt, dat de vlam, voor dat er van elders hulp kon worden aangebragt, naar buiten is uitgeslagen. Ofschoon het gebouw door brandmuren in verschillende afdeelingen was afgescheiden, is een derzelve door de groote hitte bezweken, en is daardoor slechts de helft van het gebouw, met de kostbare werktuigen, behouden gebleven. Geweldig was de uitbarsting in eene der benedenste verdiepingen van het westelijk gedeelte van het gebouw, in hetwelk de zoo verhitte lucht de ijzeren deur uit de steenen sponningen naar buiten wierp. Al degenen die geroepen waren om in dezen werkzaam te zijn, hebben hunnen pligt betracht. Menigeen der brandblusschers heeft zich gewaagd, en een hunner is, door het vallen van een deel der goot, ernstig gewond, terwijl nog een tweede eene ligte kneuzing heeft bekomen. — De manschappen der schutterij en van de bezetting hebben goede diensten gedaan tot het behoud der orde en de laatste hebben ijverig de hand aan het werk geslagen om de brandspuiten gaande te houden. De burgerlijke en militaire overheids-personen hebben zich onmiddellijk naar den brand begeven, om de noodige bevelen te geven. De oorzaak van het onheil is onbekend.

(*Haarlemsche Courant.*)

Met dit nommer der *Staats-courant* wordt verzonden vel 135 der *Bijlagen* van het BIJBLAD II, inhoudende laatstelijk bij de Tweede Kamer ingekomen stukken.

Den 12den Maart is verzonden n°. 12 van het STAATSBLAD.

Volgens officiele opgave was de hoogte der rivier de Maas aan de peilschaal der brug te Maastricht op den 11den Maart 2.30 el boven het nulpunt, zijnde eene daling van 0.10 el.

Rhijnhoogte te Keulen den 12den Maart: 15 voet 8 duim (14 voet 6½ duim Rhijnl.)

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** De Minister van Binnenlandsche Zaken brengt ter kennis van het publiek, dat bij den Boekhandelaar A. J. van Weelden alhier, en door diens tusschenkomst in de voornaamste Gemeenten des Rijks, tegen den prijs van f 0.80 het exemplaar is verkrijgbaar gesteld het werk getiteld: *Verslag aan den Koning over de Openbare Werken in de jaren* 1850 *tot* 1853.

's Gravenhage, den 2den Maart 1853.

THORBECKE.

Provincie *Noordbrabant.*

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 22sten Maart 1853, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Zesde District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

Het vóór den 15den April 1853 leggen der Zomersluiting in den Bovenmond van den Baardwijkschen Overlaat, en het vóór den 15den November 1853 wederom opruimen van dezelve.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het Locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur in Noordbrabant H. F. Fijnje, bij den Ingenieur E. C. B. Ridder van Rappard, beiden te 's Hertogenbosch, en bij den Rijkswachthouder van den Baardwijkschen Overlaat, A. Hello.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

THORBECKE.

Provincie *Noordbrabant.*

AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 29sten Maart 1853, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Zesde District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

De sluiting van de Kil genaamd het Diepgat, gelegen in den zoogenaamden Biesbosch of Zuidhollandschen Waard, onder de gemeente Werkendam, provincie Noordbrabant.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in die Provincie ter lezing gelegd worden.

Vier dagen vóór de Besteding zal de noodige Aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat H. F. Fijnje, en den Ingenieur Jhr. E. C. B. Ridder van Rappard, beiden te 's Bosch, alsmede bij den Opzigter P. Vernimmen te Woudrichem en bij den Opzigter J. G. van Niftrik te Werkendam.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Provincie *Groningen.*

AANBESTEDING.

Op Maandag den 21sten Maart 1852, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Groningen, of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Eerste District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Groningen, worden Aanbesteed:

Het herstellen van een gedeelte van den bestraten Grooten Weg der 1ste klasse van Groningen naar de Friesche grenzen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving, overeenkomstig Art. 12 van het Bestek.

Het Bestek zal ter lezing liggen aan het Locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken en aan dat van het Provinciaal Bestuur van Groningen, en voorts op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in deze provincie ter lezing gelegd worden.

Acht dagen vóór de Besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 1ste district te Groningen en den Ingenieur van den Waterstaat N. J. van der Lee te Groningen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Provincie *Groningen.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 1sten April 1853, des voormiddags ten 11 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Groningen of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofd-ingenieur van den Waterstaat in het Eerste District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Groningen, worden Aanbesteed:

Het verrigten van eenige herstellingen aan den Rijkswatermolen aan de Rivier de Binnen-Aa, bij de Nieuwe Schans, provincie Groningen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig Art. 9 van het Bestek.

Het Bestek zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Groningen, te Groningen, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in die provincie ter lezing gelegd worden.

Zes dagen vóór de Besteding zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofd-ingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. van der Lee, te Groningen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

DROOGMAKING VAN HET HAARLEMMER-MEER.

Aanbesteding.

De Commissie van Beheer en Toezigt over de Droogmaking van het Haarlemmer-meer verwittigt de Gegadigden, dat op Dingsdag den 29sten Maart 1853, des middags ten 12 ure, aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, onder nadere goedkeuring, zal worden overgegaan tot de Aanbesteding in het openbaar van:

Het graven van de nog ontbrekende Togten en Wegslooten, en het opmaken der Wegen, ter verkaveling van bovengenoemde Droogmaking, in vijf perceelen.

De Aanbesteding geschiedt bij enkele inschrijving.

De gezegelde Inschrijvings-biljetten, voor elk perceel afzonderlijk, moeten uiterlijk 24 uren vóór de Besteding aan het voormelde locaal ingekomen zijn, om daar tot den dag der Aanbesteding gedeponeerd te worden in eene geslotene bus.

De Voorwaarden van bovengemelde Besteding liggen ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken te 's Gravenhage, aan die van de Provinciale Besturen van Noord- en Zuidholland, te Haarlem en te 's Gravenhage, en op alle plaatsen, alwaar gewoonlijk zoodanige voorwaarden ter lezing worden gelegd.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de Ingenieurs P. Kock, te Haarlem, en J. A. Beijerinck, te Leyden.

De Commissie voornoemd,
GEVERS VAN ENDEGEEST.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Dertiende* trekking der *Vijfde* Klasse van de 219de *Staats-Loterij*, op Maandag den 14den Maart 1853, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°. 1273 een prijs van 1000 gulden.
» 6407 » » » 1000 »
» 7863 » » » 50,000 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. FRIESWIJK.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** Burgemeester en Wethouders van Leeuwarden, Provisoren van het St.-Jacobs- of St.-Jobs-Leen, gelet op de resolutie van Heeren Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland, dd. 17 Januarij 1853, n°. 16, inhoudende uitnoodiging, de belanghebbende personen en partijen ter zake de bestaande betwistingen en reclamatien omtrent dat Leen, nader te hooren en eene bevrediging te beproeven, roepen tot dat einde de voormelde belanghebbende personen en partijen op tot eene Bijeenkomst, te houden op het Gemeentehuis te Leeuwarden, op Zaterdag den 23sten April e. k., 's morgens ten 11 ure.

Leeuwarden, den 10den Maart 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEECKER ANDREAE, *voorzitter*.
De Secretaris,
M. S. DE WAL.

AKEN-MAASTRICHTSCHE SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

*** Overeenkomstig art. 9 der Statuten, wordt het volgende besluit der Gemeenschappelijke Directie, dd. 9 Maart 1853, openlijk bekend gemaakt:

» De Directie der Aken-Maastrichtsche Spoorweg-Maatschappij,

» Overwegende dat de zevende storting, overeenkomstig de voorschriften der Statuten, onder dagteekening van den 16den Julij 1852 » uitgeschreven, op de volgende aandeelen niet bewerkstelligd is na de » vernieuwde openbare oproeping, gedaan den 5den Januarij 1853:

van n°.	tot en met n°.	van n°.	tot en met n°.
161	185	9173	9182
1256	1280	9271	9275
1456	1480	9322	9421
1551	1575	9664	9668
1841	1990	9688	9781
2271	2280	10170	[illegible]
2674	2683	10309	[illegible]
2724	2858	10331	10340
3288	3297	11096	11100
3408	3432	11111	11115
3563	3587	11126	11145
4078	4125	11156	11165
4151	4177	11541	11565
4228	4252	11649	11656
4469	4518	11689	11738
4674	4698	11815	11829
4704	4718	11923	11932
[illegible]	[illegible]	11943	11967
[illegible]	[illegible]	[illegible]	12052
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
5419	[illegible]	[illegible]	[illegible]
5565	5574	12716	12735
5947	5966	12761	12785
6232	6316	12971	12995
6462	6471	13096	13120
7033	7132	13146	13170
7758	7782	13201	13225
8147	8296	13266	13270
8322	8346	13541	13560

» Gelet op art. 9 der Statuten,

» Besluit:

» De tot heden op de aangehaalde nommers gestorte termijnen worden » voor vervallen, en de door die stortingen, als ook door de oorspronkelijke inschrijving aan den deelhebber verleende aanspraak op de » ontvangst van aandeelen, voor vernietigd verklaard."

Maastricht, den 10den Maart 1853.

De Directie der Aken-Maastrichtsche Spoorweg-Maatschappij, gevestigd te Maastricht,
W. CLERMONT, *Vr.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Eindhoven, de dato zeven Maart 1853, is *Henricus Sleegers* Wz., Bouwman, wonende te Deurne, ter zake van Krankzinnigheid, gesteld onder Curatele.

E. M. JONCKBLOET, *Procureur.*

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank, zitting houdende te Dordrecht, van 7 Maart 1853, is *Pieter Diederik Boers*, wonende te Dordrecht, ten verzoeke van zijne Zuster *Johanna Elisabeth Boers*, ter zake van Krankzinnigheid, gesteld onder Curatele.

[Kosteloos.] *De Procureur der Eischeresse*,
D. W. STOOP.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank, zitting houdende te Dordrecht, van 7 Maart 1853, is *Maria Riel*, wonende te Dordrecht, ten verzoeke van hare Moeder *Catharina Jacobs*, weduwe *Gerrit Riel*, ter zake van Krankzinnigheid, gesteld onder Curatele.

[Kosteloos.] *De Procureur der Eischeresse*,
D. W. STOOP.

*** Bij Acte op den 12den Maart 1853 voor den Kantonregter te Hoorn verleden, behoorlijk geregistreerd, is door *Johanna Messchaert*, weduwe *Dirk Helleman*, zonder beroep, wonende te Hoorn, in hoedanigheid van Moeder en Voogdesse van *Gerrit Helleman*, oud 21 Jaar, aan haar door gezegden *Dirk Helleman* in huwelijk verwekt, — aan denzelven *Gerrit Helleman* Handligting verleend tot het drijven van Nering en Handel.

Voor Extract,
W. D. VERSCHUER, *Griffier.*

TE 'SGRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.